

Brüsszel, 2026. február 24.
(OR. en)

6659/26

MI 175
COMPET 231

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2026. február 20.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

---

Biz. dok. sz.: COM(2026) 86 final

Tárgy: A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK a szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 86 final.

Melléklet: COM(2026) 86 final

Brüsszel, 2026.2.20.
COM(2026) 86 final

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK,
AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK
BIZOTTSÁGÁNAK**

**a szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai
parlamenti és tanácsi irányelv végrehajtásáról**

{SWD(2026) 64 final}

TARTALOMJEGYZÉK

1. Szakpolitikai háttér: munkaerő- és készségmobilitás a munkaerőhiánnyal összefüggésben	5
2. A szakmai képezések elismeréséről szóló irányelv kulcsfontosságú támogatást nyújt az egységes piacon belüli mobilitáshoz	8
3. Általános felhasználói élmény.....	12
3.1. Az információk rendelkezésre állása és információcsere	12
3.2. Elismerési rendszerek	14
3.2.1. Az elismerés általános rendszere	14
3.2.2. Szakmai tapasztalaton alapuló feltétel nélküli elismerés	16
3.2.3. Képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerés	17
4. A kölcsönös bizalom és a közigazgatási együttműködés elengedhetetlen a szabályozási keret működéséhez	21
4.1. Értesítések.....	22
4.2. A riasztási mechanizmus	23
4.3. A képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerési rendszer frissítései.....	25
5. Digitalizáció.....	27
6. Következtetések	29

Az egységes piac hatékony működése attól függ, hogy a képzett szakemberek, ágazattól és kompetenciaszinttől függetlenül képesek-e szabadon mozogni és ott dolgozni, ahol készségeikre szükség van. Az európai versenyképesség a továbbra is az EU fő gazdasági motorját jelentő egységes piac erején és teljességén alapul. A valóban integrált piac azonban nem működhet hatékonyan a személyek mobilitásának és a készségek szabad áramlásának lehetővé tétele nélkül. Ezért Ursula von der Leyen elnök politikai iránymutatásával összefüggésben bejelentette, hogy a Bizottság kezdeményezést fog előterjeszteni a készségek hordozhatóságára vonatkozóan annak biztosítása érdekében, hogy az egyik országban megszerzett készségeket a többi országban is elismerjék. A 2025. évi egységes piaci stratégia hangsúlyozza a szakmai mobilitás fontosságát is, és a szakmai képezések kölcsönös elismerését a szolgáltatások és a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásának egyik legjelentősebb akadályának tekinti. A szakemberek határokon átnyúló mozgásra és képezéseik elismertetésére való képessége elengedhetetlen a boldogulásukhoz, a vállalkozások szükséges tehetségekhez való hozzáféréséhez, az innováció elterjedéséhez és a termelékenység növekedéséhez.

A képezések valamely tagállam illetékes hatóságai általi hivatalos elismerésére csak akkor van szükség, ha a szakma gyakorlását az adott országban szabályozzák¹. A szakmák szabályozása továbbra is a tagállamok hatáskörébe tartozik, az uniós jog korlátain belül, beleértve a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvét is. Jelenleg több mint 5 700 szakmát szabályoznak az uniós tagállamokban², és ezek között jelentős eltérések mutatkoznak. A rendelkezésre álló legfrissebb becslések szerint az EU-ban foglalkoztatottak mintegy 22 %-a dolgozik szabályozott szakmában³. Az indokolt és arányos szabályozás fontos szerepet játszhat a közpolitikai célkitűzések védelmében, a fogyasztók védelmében és a lakosság biztonságának garantálásában, valamint a fogyasztóvédelem, a közbiztonság, az egészség és a környezet védelmében. Mindazonáltal a szabályozott szakmák gyakorlására vonatkozó, Unió-szerte eltérő követelmények korlátozhatják a határokon átnyúló foglalkoztatási mobilitást.

A szakmai képezések elismeréséről szóló irányelv⁴ továbbra is döntő szerepet játszik abban, hogy ez a mobilitás mind a munkavállalók, mind az önálló

---

¹ A módosított 2005/36/EK irányelv 3. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében.

² [A szabályozott szakmák adatbázisa.](#)

³ Lásd: [A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlásokról](#), COM(2016) 820 final.

⁴ A szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a továbbiakban: az irányelv) azzal a céllal fogadták el, hogy egységes szerkezetbe foglaljanak több korábbi, a szakmai képezések Unió-szerte történő kölcsönös elismerésére irányuló eszközt. A nemzeti jogba való, 2007. októberi átültetését követően az irányelv számos fontos

vállalkozók számára valósággá váljon, miközben védi az olyan általános érdekű célkitűzéseket, mint a szolgáltatás minősége és a közbiztonság. Eljárási szabályokat állapít meg a szakmai képezések tagállamok közötti kölcsönös elismerésére vonatkozóan⁵, lehetővé téve a szakemberek számára, hogy állandó vagy ideiglenes és alkalmi jelleggel egy másik tagállamban gyakorolhassák a szabályozott szakmákat. Az irányelvben meghatározott szabályoknak megfelelő újabb és újabb elismerési határozatok megerősítik, hogy az irányelv támogatja a szakmai mobilitást. Az elismerési határozatok közül sok hiányszakmákat érint olyan alapvető ágazatokban, amelyeket a szakképzett munkaerő iránti nagy kereslet jellemez, mint például az egészségügy és az oktatás. Az irányelv nélkül az általános ápolóknak, az orvosoknak, a tanároknak, az építészeknek, a villanyszerelőknek, a vízvezeték-szerelőknek és sok más olyan szakembernek, akik képezésüket egy másik tagállamban kívánják elismertetni, bonyolultabb helyzettel kellene szembenézniük, és különböző nemzeti elismerési szabályok és eljárások között kellene eligazodniuk. Azáltal, hogy olyan jogilag kötelező erejű, harmonizált keretet nyújt, amely Unió-szerte szabályozza az elismerési folyamatokat, az irányelv könnyebb hozzáférést biztosít az egységes piac előnyeire az EU versenyképessége szempontjából alapvető fontosságú szabályozott szakmák és szakképzést igénylő szakmák számára.

A meglévő szabályozási keretben jártas szakemberek tapasztalatai azonban azt mutatják, hogy az elismerés továbbra is gyakran összetett és időigényes folyamat. Bár a keret alapvetően megalapozott, a hosszadalmas eljárások, a nemzeti folyamatok és eljárások egyenlőtlen digitalizációja, valamint a szigorú dokumentációs követelmények alááshatják a benne rejlő lehetőségeket. Az érdekelt felek üdvözlik az irányelv eredményeit, de kérik, hogy a jelenlegi, mobil munkaerőre vonatkozó igények kielégítése érdekében ismét összpontosítson az egyszerűsítésre, az átláthatóságra és a digitális átalakulásra. A szakmai képezések Unión belüli elismeréséről szóló,

---

módosításon ment keresztül annak érdekében, hogy korszerűsítsék és hozzáigazítsák a változó szakmai és szabályozási környezethez. Az európai szakmai kártyát, a riasztási mechanizmust, az egyszerűsített elismerési eljárást és a határokon átnyúló tevékenységet folytató szakemberek számára a szakmák részleges gyakorlásának lehetőségét bevezető legjelentősebb reformot 2013-ban fogadták el, és 2016-ig hajtották végre. Ez a felülvizsgálat arra is felhatalmazta a Bizottságot, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat és végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, amelyek rugalmasságot biztosítanak a rendszer számára. Az ezt követő felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok biztosították az irányelv rendszeres aktualizálását, hozzájárulva a rendszerbe vetett bizalom fenntartásához és az EU egységes piacán belüli szabad mozgáshoz, ugyanakkor megőrizve a szolgáltatás minőségét és a közbiztonságot.

⁵ A módosított 2005/36/EK irányelv szerinti szabályok – nagyon korlátozott kiigazításokkal – az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás révén Izlandra, Liechtensteinre és Norvégiára is alkalmazandók. A 2005/36/EK irányelv bizonyos szabályai a személyek szabad mozgásáról szóló EU–Svájc megállapodás révén Svájcra is alkalmazandók. Ez a jelentés kifejezetten az irányelv uniós tagállamokban történő végrehajtásával foglalkozik.

2024. évi különjelentésében az Európai Számvevőszék azt is megjegyezte, hogy az irányelv tagállamok általi alkalmazása hiányosságokat mutat, beleértve az elektronikus eljárások hiányát, a nyilvánosságnak nyújtott információk hiányosságait és következtelenségeit, a költséges és nehézkes folyamatokat, valamint a betegek és a fogyasztók biztonságának biztosítását célzó riasztási mechanizmus alkalmazásának hiányosságait.

Ez a jelentés az irányelv végrehajtását értékeli. Eleget tesz az irányelv 60. cikkének (2) bekezdésében meghatározott kötelezettségnek, amely előírja a Bizottság számára, hogy ötévente jelentést tegyen közzé az irányelv végrehajtásáról⁶. Ez a végrehajtási jelentés, amely a 2020–2024-es időszakra összpontosít⁷, az irányelv jelenlegi szakpolitikai környezetben történő végrehajtásával kapcsolatos hiányosságok, problémák és kihívások azonosítására irányul. A jelentés konkrétan azt vizsgálja, hogy az irányelv hogyan könnyíti meg a szakemberek mobilitását az egységes piacon (2. szakasz), valamint azt, hogy a különböző elismerési rendszerek keretében hogyan javítható az általános felhasználói élmény (3. szakasz). Elemzi továbbá, hogy a jogi keret hogyan mozdítja elő a tagállamok illetékes hatóságai közötti bizalmat és közigazgatási együttműködést (4. szakasz), és hogy milyen mértékben használnak digitális eszközöket a keret eljárási vonatkozásainak támogatására (5. szakasz). A jelentés másodelemzésre és az érdekelt felekkel folytatott széles körű konzultációkra támaszkodik, amelyekben részt vesznek a szakmai képzések elismerésével

---

⁶ Egyes adatok a 2018–2023-as időszakra vonatkoznak, a következő okok miatt. Először is, a korábbi évekkel való jobb összehasonlítás érdekében, mivel a Covid19-időszakban csökkent az elismerési határozatok száma. Másodsor, a 2024. évi elismerési határozatokra vonatkozó adatok még nem állnak teljes mértékben rendelkezésre, mivel a tagállamok évente kötelesek bejelenteni ezeket a statisztikákat a Bizottságnak, és ezt gyakran a következő év második fele felé közeledve teszik meg, mivel először be kell gyűjteniük azokat az illetékes hatóságoktól.

⁷ A legutóbbi [végrehajtási jelentést](#) a Bizottság 2020. május 11-én tette közzé [az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentummal](#) együtt. Az a végrehajtási jelentés ötéves időszakra (2014–2019) terjedt ki, és a 2013/55/EU irányelv szerinti új elemekre összpontosított, beleértve az európai szakmai kártyát, az ágazati szakmákkal kapcsolatos ismeretek, készségek és kompetenciák korszerűsítését, a közös képzési elveket és a román ápolók különleges továbbképző programját. A 2020. évi végrehajtási jelentés arra a következtetésre jutott, hogy a szakmai képzések elismeréséről szóló irányelv szerinti jogi keret hatékonyan segítette elő a szakemberek tagállamok közötti mobilitását, és hogy a Bizottság által hozott végrehajtási intézkedéseknek köszönhetően javult a végrehajtás. A jelentés azonban számos aggodalomra okot adó területre is rámutatott, többek között azokra az eljárási követelményekre, amelyek jelentős adminisztratív és pénzügyi terhet róttak a kérelmezőkre, valamint a nemzeti egyablakos ügyintézési pontok és a riasztási mechanizmus működésének hiányosságaira.

foglalkozó koordinátorcsoport⁸ tagjai, valamint az illetékes hatóságok, a szabályozók, a szakmai szövetségek, a civil társadalom, a szociális partnerek és a polgárok⁹.

1. Szakpolitikai háttér: munkaerő- és készségmobilitás a munkaerőhiánnyal összefüggésben

A Covid19-világjárványt követően az uniós munkaerőpiac gyorsan fellendült, és meghaladta a világjárvány előtti teljesítményét, ami rekordalacsony munkanélküliségi rátákat eredményezett. A foglalkoztatás növekedésének 2022-ben kezdődött fokozatos lassulása 2025 első felében is folytatódott, de az EU jelenleg jó úton halad afelé, hogy 2030-ra elérje a 78 %-os kiemelt foglalkoztatási célt¹⁰. Kisebb ingadozások mellett a kibővített munkaerő munkaerőpiaci pangása az EU-ban a 2015. évi 18,6 %-ról 2025 második negyedévében rekordalacsony, 10,9 %-os szintre csökkent¹¹.

Eközben a munkaerő- és szakemberhiány továbbra is jelentős és tartós kihívást jelent az egész EU-ban. Annak ellenére, hogy a 2022. évi csúcshoz képest csökkentek, történelmi léptékben még mindig magasak, és továbbra is aláássák az EU versenyképességét a világgazdaságban¹². A hiány különösen a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k) érinti. Különösen súlyosak az adminisztratív és támogatási szolgáltatások, a szakmai, tudományos, műszaki tevékenységek, a közlekedés, a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás, az építőipar, valamint a tájékoztatás és kommunikáció terén. Ami a foglalkozásokat illeti, a legtöbb ország a következőket minősíti kritikus hiánnyal küzdő foglalkozásoknak: információs és kommunikációs technológia (IKT), egészségügy és közlekedés (pl. hivatásos járművezetők). Az olyan strukturális tényezők, mint a demográfiai változások és a digitális és zöld átállásból eredő készségigények, valamint az egyes ágazatokban tapasztalható rossz munkakörülmények valószínűleg fenn fogják tartani a hiányt a belátható jövőben. A digitalizáció és a mesterséges intelligencia (MI) elterjedésének felgyorsulásával számos munkához új, az igényeknek megfelelőbb vagy

---

⁸ A szakmai képesítések elismerésével foglalkozó koordinátorcsoportot a 2007. március 19-i 2007/172/EK bizottsági határozat hozta létre az irányelv egységes alkalmazásának előmozdítása és az alkalmazásához szükséges valamennyi információ összegyűjtése érdekében. A csoport a tagállamok által kijelölt nemzeti koordinátorokból áll.

⁹ A konzultációs stratégiával és az érdekelt felek különböző csoportjai között felmerült különböző kérdésekkel kapcsolatos további részletekért lásd az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumot.

¹⁰ [A 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre irányuló javaslat.](#)

¹¹ [Európai gazdasági előrejelzés, 2025 ősze.](#)

¹² [A 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre irányuló javaslat.](#)

továbbfejlesztett készségekre lesz szükség, ami súlyosbíthatja a meglévő hiányt, ha a megfelelően képzett szakemberek kínálata elégtelen.

Ugyanakkor a túlképzettség továbbra is az uniós munkaerőpiac tartós strukturális jellemzője. Bár a felsőfokú végzettség szintje Unió-szerte folyamatosan növekszik, számos szakember nem használja ki a lehető legjobban készségeit, különösen a határokon átnyúló mozgások során¹³. Ez a készségek kihasználatlanságára és a munkaerő-elosztás hatékonysági problémáira utal.

Mindezek fényében a készségek uniója¹⁴, amelyet a Bizottság 2025 márciusában fogadott el, átfogó és összehangolt stratégiát jelent az EU versenyképességének megerősítésére az EU humán tőkéjének fejlesztése és lehető legjobb kihasználása, valamint a tehetségek vonzása és megtartása révén, beleértve a nem uniós országokból származó tehetségeket is. A stratégia célja a minőségi munkahelyekhez és élethez szükséges készségek fejlesztése, többek között erős, a munkaerőpiaci igényeket kielégítő szilárd oktatási alap révén. Összefogja az oktatási, képzési, foglalkoztatási, migrációs és iparpolitikákat annak érdekében, hogy minden szinten és minden ágazatban fellendítse a továbbképzést és az átképzést, előmozdítsa az egész életen át tartó tanulást, valamint kezelje a munkaerő- és szakemberhiányt a tagállamokban. Ezzel összefüggésben az európai szemeszter részét képező, a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra irányuló első bizottsági javaslat sürgős fellépésre szólít fel a humán tőkével kapcsolatos olyan strukturális kihívások kezelése érdekében, amelyek károsíthatják az EU versenyképességét. Az ilyen munkaerő- és szakemberhiány kezelésére a Bizottság konkrét kezdeményezéseken is dolgozik a tehetségek külföldről történő vonzása érdekében, beleértve az uniós tehetségbázist, az első olyan uniós szintű platformot, amelynek célja a nemzetközi munkaerő-felvétel megkönnyítése, valamint lehetőségek biztosítása azon harmadik országból származó álláskeresők számára, akik érdeklődnek és rendelkeznek az uniós szintű hiányszakmákban való munkavégzéshez szükséges készségekkel. Az európai vízumpolitikai stratégiával összefüggésben a Bizottság előterjesztette a tehetségek külföldről történő vonzásáról szóló bizottsági ajánlást is, amely a diákokra, a kutatókra, a magas szintű képzettséggel rendelkező munkavállalókra, az innovatív vállalkozókra és az induló innovatív vállalkozások alapítóira összpontosít.

A készségek uniójában a készségek hordozhatósága is központi szerepet játszik. Azáltal, hogy lehetővé teszi a munkavállalók képességeinek és képesítéseinek határokon, ágazatokon és tanulási rendszereken átnyúló elismerését és értékelését,

---

¹³ 2024-ben a más tagállamban születettek túlképzettségi aránya 30,3 % volt, szemben a munkavégzés helye szerinti országban születettek 20,2 %-ával. Forrás: [Eurostat, Migránsintegrációs statisztikák](#).

¹⁴ [A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – A készségek uniója, COM\(2025\) 90 final](#).

biztosítja, hogy az egyének szabadon mozoghassanak az egységes piacon belül anélkül, hogy készségeik értéke csökkenne. Ez támogatja a munkavállalói mobilitást, javítja a készségek elosztását, és segít enyhíteni a regionális és ágazati strukturális munkaerőhiányt.

Az irányelv kulcsfontosságú eszköz az EU szakpolitikai eszköztárában, amely megkönnyíti a szabályozott szakmák gyakorlásához szükséges mobilitást az egységes piacon belül. Az arányossági tesztről szóló (EU) 2018/958 irányelv megelőző jellegű kapuórként működik, és előírja a tagállamok számára, hogy az új szakmai szabályozások elfogadása és a meglévő szakmai szabályozások módosítása előtt végezzenek arányossági tesztet annak biztosítása érdekében, hogy azok megkülönböztetésmentesek, szükségesek és a kitűzött célokkal arányosak legyenek. A szakmai képesítésekről szóló irányelv viszont átfogó szabályozási keretet biztosít, amely szabályozza a szakmai képesítések tagállamok közötti kölcsönös elismerését minden olyan esetben, amikor a jogszabályok konkrét képesítéseket írnak elő a szakmai tevékenységek gyakorlásához. Konkrétabban, az irányelv bizonyos ágazati szakmák esetében harmonizált képzési minimumkövetelményeken, a kereskedelemben folytatott gazdasági tevékenységek egyes típusai esetében pedig szakmai tapasztalaton alapuló feltétel nélküli elismerést, valamint a más uniós országokban szerzett szakmai képesítések értékelésére és elismerésére vonatkozóan a szabályozott szakmák gyakorlása tekintetében egyértelmű szabályokat állapít meg. Az irányelv eljárási határidőket is megállapít, és előmozdítja a nemzeti kapcsolattartó pontok és az illetékes hatóságok közötti együttműködést a tagállamokban. Ezek a mechanizmusok együttesen arra irányulnak, hogy Uniós-szerte biztosítsák a szakmai képesítések tisztességét, következetes és időben történő elismerését.

Annak érdekében, hogy a munkavállalók és a vállalkozások teljes mértékben kiaknázhassák a szakmai mobilitásban rejlő lehetőségeket az egységes piacon, a készségek uniójáról szóló bizottsági közlemény bejelentette a készségek hordozhatóságára irányuló kezdeményezést. Ez egy 2026-ban elfogadandó, szélesebb körű méltányos munkaerő-mobilitási csomag részét fogja képezni, amelynek célja a munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgáshoz való joga gyakorlásának megkönnyítése. Ez a csomag javaslatokat fog tartalmazni az európai társadalombiztosítási kártyára, az Európai Munkaügyi Hatóság megbízatásának megerősítésére, valamint a munkavállalói mobilitással kapcsolatos szabályok és gyakorlatok további korszerűsítésére, egyszerűsítésére és jobb végrehajtására irányuló intézkedésekre vonatkozóan, amint azt a Míngzatu ügyvezető alelnökkel a méltányos munkaerő-mobilitásról a közelmúltban folytatott végrehajtási párbeszédben részt vevő érdekelt felek is ajánlották. Ez az irányelv végrehajtásáról szóló jelentés hozzájárul a készségek hordozhatóságára vonatkozó kezdeményezés megalapozásához azáltal, hogy értékeli a szakmai képesítéseknek a szabályozott szakmákkal összefüggésben

történő elismerésére alkalmazandó szabályozási keret általános működését, valamint azonosítja a végrehajtás főbb hiányosságait és a további fejlesztésre szoruló lehetséges területeket.

2. A szakmai képzések elismeréséről szóló irányelv kulcsfontosságú támogatást nyújt az egységes piacon belüli mobilitáshoz

Az irányelv az egységes piac működésének alapvető pillére. Olyan eljárásokat biztosít azon szakemberek számára, akik valamely tagállamban szereztek szakmai képesítésüket, amelyek biztosítják, hogy képesítésüket elismertethessék, és ezáltal ugyanazt a szabályozott szakmát ugyanolyan feltételek mellett kezdhessék meg és gyakorolhassák egy másik tagállamban, mint az adott tagállam állampolgárai.

Az irányelv általánosságban három fő elismerési rendszerről rendelkezik. Az ágazati szakmák képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerésén kívül a kézműiparban, a kereskedelemben és az iparban egyes szakmák esetében a szakmai tapasztalaton alapuló feltétel nélküli elismerés, valamint – korlátozott kivételekkel – az összes többi szabályozott szakma esetében az úgynevezett általános elismerési rendszer is létezik. Az e három rendszerben alkalmazandó szabályok és eljárások eltérőek.

A bizonyítékok azt mutatják, hogy az irányelv megkönnyíti a szakemberek mobilitását mind a letelepedés, mind az átmeneti és alkalmi szolgáltatásnyújtás tekintetében¹⁵. Fő elemei továbbra is relevánsak a jelenlegi társadalmi-gazdasági környezetben, amint azt az érdekelt felek is megerősítették. 2020 és 2024 között a Covid19-világjárvány kapcsán bevezetett mobilitási korlátozások ellenére az uniós tagállamok mintegy 185 000 határozatot hoztak a szakmai képzések letelepedés céljából történő kölcsönös elismeréséről¹⁶. E határozatok több mint 83 %-a pozitív volt¹⁷, és több mint 140 000 olyan alapvető ágazatokban lévő szakmát érintett, mint az oktatás és az egészségügy. Ugyanebben az időszakban mintegy 40 000 szakember

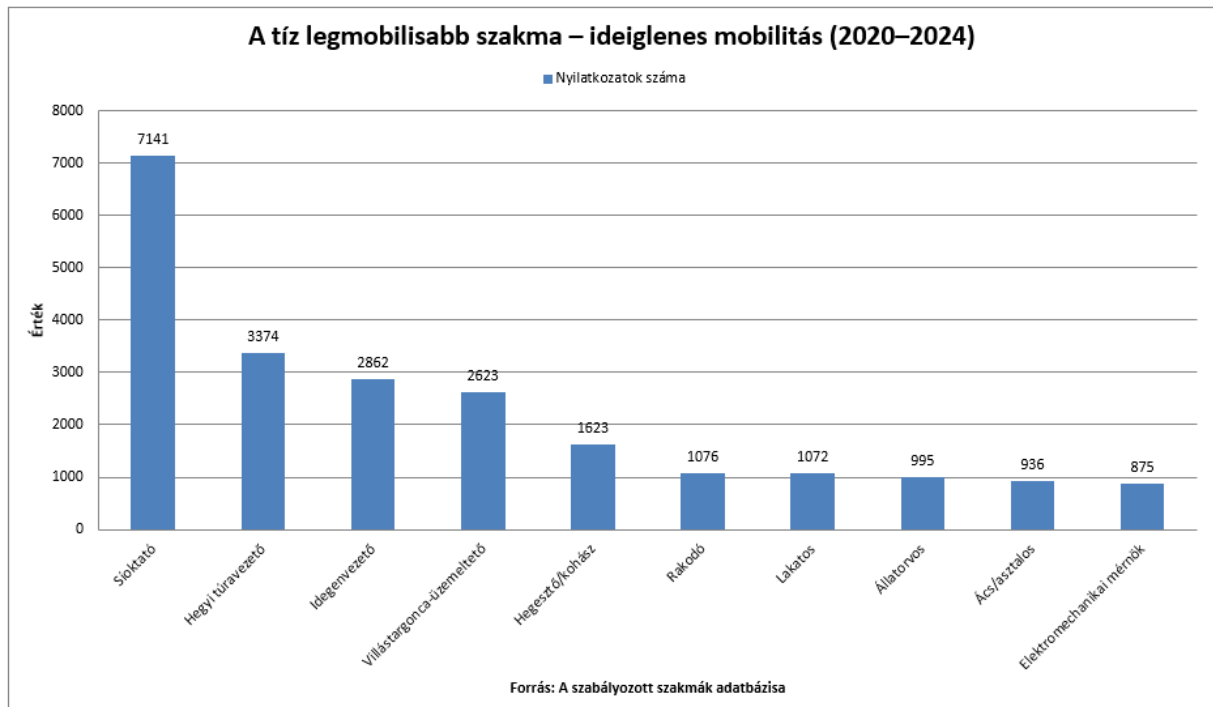
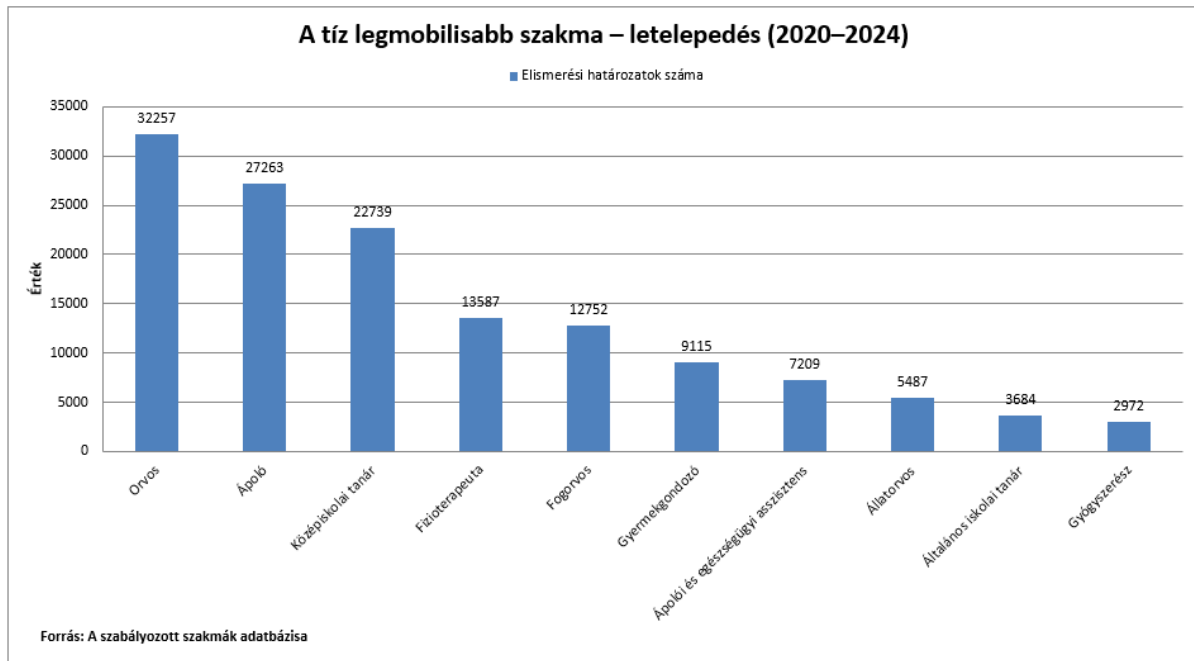
---

¹⁵ A szolgáltatások szabad mozgása az EUMSZ rendelkezéseiben (49. és 56. cikk) rögzített két alapvető szabadságra terjed ki. A letelepedés olyan szakemberre utal, aki egy másik tagállamba költözik, hogy ott állandó vagy tartós jelleggel gyakoroljon egy szakmát, amihez a fogadó országnak hivatalosan el kell ismernie a képesítését, hogy a fogadó ország szakmai címét használva gyakorolhassa a szakmát. Ezzel szemben akkor beszélünk ideiglenes szolgáltatásnyújtásról, ha a származási országában már letelepedett szakember saját szakmai címét használva alkalmi vagy időhöz kötött ideiglenes szolgáltatásokat nyújt egy másik államban. Ideiglenes szolgáltatásnyújtás esetén a szakembernek csak éves előzetes nyilatkozatot kell benyújtania, és nem kell kérelmeznie szakmai képesítésének előzetes elismerését, kivéve a közegészségügyi és közbiztonsági vonatkozású szakmák esetében.

¹⁶ A 2016–2019-es időszakban ez a szám 230 000 volt. A szabályozott szakmák adatbázisa részletesebb statisztikai bontást tartalmaz országok, időszakok, elismerési rendszerek és a szakmák általános nevei szerint. Az adatbázis a következő linken érhető el: [A szabályozott szakmák adatbázisa](#).

¹⁷ A pozitív határozatok kiszámítása a pozitív határozatok, az elutasító határozatok, az alkalmazkodási időszakot előíró határozatok és a megtámadott határozatok összegének százalékában történik.

nyújtott be nyilatkozatot arról, hogy ideiglenesen és alkalmi jelleggel szolgáltatást nyújt egy másik uniós tagállamban. Ezeknek az eseteknek csak mintegy 5 %-ában volt olyan szolgáltató, amely egészségügyi és biztonsági okokból nem nyújthatott szolgáltatásokat.

A feltétel nélküli elismerésben részesülő szakmák – függetlenül attól, hogy képzési minimumkövetelményeken vagy szakmai tapasztalaton alapulnak-e – azon szakmák közé tartoznak, amelyek esetében súlyos hiányról számolnak be.

Az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) munkaerőhiányról és -többletről szóló legutóbbi jelentése¹⁸ szerint az ápolási szakemberek, az általános és szakorvosok, a gyógyszerészek és a fogorvosok az országok száma és a nagyon súlyos hiány gyakorisága szerint a legelterjedtebb hiányszakmák közé tartoznak. Az irányelvvél összefüggésben az általános ápolókra, az általános orvosi képzésre és a házi orvosi képzésre, valamint 56 szakorvosi képesítésre a képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerési rendszer vonatkozik. Ugyanez vonatkozik a fogorvosok és a gyógyszerészek alap- és szakmai képesítésére is. Az EU-ban a legelterjedtebb hiányszakmák közé tartozik számos olyan kereskedelmi, kézműipari és ipari szakma is, amelyek a szakmai tapasztalaton alapuló feltétel nélküli elismerés hatálya alá tartoznak, mint például a fémipari munkások, az építőipari munkások, a mérnökök és a technikusok. Ez jól szemlélteti, hogy a jelenlegi szabályozási keret már most is él a feltétel nélküli elismerés lehetőségével, hogy pontosan ott mozdítsa elő a mobilitást, ahol arra a legnagyobb szükség van.

Az érdekelt felek általános elégedettségüket fejezték ki az irányelv fő elemeivel kapcsolatban. Általánosságban elmondható, hogy a mobilis polgárok és vállalkozások nagyra értékelik, hogy a közös szabályok meghatározása csökkenti a bizonytalanságot a más tagállamban munkát vállalni kívánó szakemberek számára, és strukturált elismerési folyamatot biztosít. Bár az érdekelt felek olyan problémákat vetnek fel, amelyek bizonyos esetekben megakadályozhatják az irányelvben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázását, és rámutatnak a javítások szükségességére, nem kérdőjelezik meg annak szükségességét, relevanciáját vagy előnyeit. Mindazonáltal a mobilitás előtt álló akadályok csökkentésére és az elismerési eljárások egyszerűsítésére szólnak fel, többek között digitális eszközök használata révén, ami teljes mértékben összhangban van az irányelv célkitűzéseivel és végrehajtásával¹⁹.

A Bizottság 2020–2025-ben folytatta az irányelv végrehajtását és érvényesítését. Tekintettel az egységes alkalmazás fontosságára, ebben az időszakban számos tagállam szembesült új kötelezettség-szegési eljárásokkal²⁰ az irányelv különböző szempontjainak be nem tartása miatt. Ez 22 olyan esetet foglalt magában, amelyek a

---

¹⁸ [2024. évi EURES-jelentés a munkaerőhiányról és -feleslegről.](#)

¹⁹ A bizottsági szolgálati munkadokumentum 10. fejezete mélyebb betekintést nyújt az irányelv által érintett különböző érdekelt felek nézeteibe, kiemelve különösen azokat a területeket, ahol további lehetőségeket látnak a javulásra.

²⁰ Az Európai Bizottság ebben az időszakban 30 új kötelezettség-szegési eljárást indított: ebből 22 eset a 2005/36/EK irányelv 7. cikke (4) bekezdésének helytelen alkalmazásával kapcsolatban indult Ausztria, Belgium, Bulgária, Ciprus, Csehország, Dánia, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Lengyelország, Lettország, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svédország és Szlovénia ellen; nyolc eset pedig a 2005/36/EK irányelv hatálya alá tartozó különböző kérdésekre terjedt ki: Görögország ellen két eset, a fennmaradó hat pedig Belgium, Ciprus, Írország, Málta, Németország és Spanyolország ellen indult.

2005/36/EK irányelv 7. cikke (4) bekezdésének helytelen végrehajtásához kapcsolódtak, mivel az alkalmi és ideiglenes szolgáltatásnyújtáshoz a szakmai képesítések előzetes ellenőrzését írták elő az irányelv hatálya alá nem tartozó szakmák esetében. Amint azt Mînzatu ügyvezető alelnöknek az egyszerűsítés, végrehajtás és érvényesítés terén elért eredményekről szóló 2025. évi éves jelentése is hangsúlyozza, ezek a jogérvényesítési intézkedések központi szerepet játszanak az aránytalan adminisztratív akadályok felszámolásában, és közvetlenül támogatják a Bizottság azon tágabb célkitűzését, hogy fokozza a szakmai mobilitást és biztosítsa az uniós jog koherens végrehajtását a tagállamokban²¹.

A Bizottság folytatta a módosított irányelv különböző vonatkozásainak helytelen átültetésével kapcsolatos kötelezettségszegési eljárásokat is, amelyek két részletben indultak 2018-ban, illetve 2019-ben. Az első, 2018-ban indult, helytelen átültetéshez kapcsolódó kötelezettségszegési eljárások a felülvizsgált irányelv működése szempontjából kulcsfontosságú új kérdésekre, különösen az új európai szakmai kártyára, a riasztási mechanizmusra, a szakmai tevékenység részleges gyakorlásának megkezdésére, a nyelvi követelmények arányosságára és a segítségnyújtó központok létrehozására vonatkoznak. Ezenfelül a Bizottság a szakmai szolgáltatásokra vonatkozó reformajánlások nyomán a szabályozási akadályok átláthatóságával és arányosságával kapcsolatos problémákat vetett fel²². A kötelezettségszegési eljárások 2019-ben indult második csoportja többek között a letelepedés szabadságára, a szolgáltatásnyújtás szabadságára, a harmonizált képzési minimumkövetelmények alapján feltétel nélküli elismerésre jogosult szakmákra, a dokumentációra és formai követelményekre, a szakmai gyakorlatok elismerésére és a közigazgatási együttműködésre vonatkozó szabályoknak való megfelelésre irányultak. Bár ez a jogérvényesítési tevékenység a 2013/55/EU módosító irányelv²³ által bevezetett legfontosabb változtatásokra irányult, a felülvizsgált irányelv nemzeti jogi keretek közötti általános végrehajtására is kitért.

A Bizottság által az irányelvnek a tagállamok nemzeti jogi kereteibe történő átültetésével kapcsolatban felvetett meg nem felelési problémák többsége már megoldódott. A 2020–2024-es időszakban csökkent a 2018–2019-ben folyamatban lévő, megoldatlan kötelezettségszegési eljárások száma: 2020-ban három eljárást

---

²¹ [Mînzatu ügyvezető alelnök 2025. évi éves jelentése az egyszerűsítés, végrehajtás és érvényesítés terén elért eredményekről, 2025. szeptember.](#)

²² [A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlásokról, COM\(2016\) 820 final.](#)

²³ A 2013/55/EU módosító irányelv számos jelentős változtatást vezetett be az irányelvben, többek között az európai szakmai kártya bevezetését, a riasztási mechanizmust, a belső piaci információs rendszer (IMI) használatát és a szakmák részleges gyakorlásának koncepcióját.

zártak le, 2021-ben négyet, 2023-ban kilencet, 2024-ben pedig további kettőt. 2025-ben nyolc tagállam²⁴ szembesült továbbra is aktív eljárásokkal. Két kötelezettségzegési ügyben az Európai Unió Bírósága hozott ítéletet²⁵.

3. Általános felhasználói élmény

3.1. Az információk rendelkezésre állása és információcsere

A szakmai képzések EU-n belüli kölcsönös elismerési rendszerének működése a vonatkozó információk hozzáférhetőségén múlik. A tagállamok közötti információcsere elengedhetetlen a közigazgatási együttműködés támogatásához. A szakmák nemzeti szabályozására, a szakmai oktatásra és képzésre, az adott szakma gyakorlásához szükséges szakmai képzéseket tanúsító okiratokra, az illetékes hatóságok kapcsolattartási adataira, a magatartásra és a tapasztalatra vonatkozó információk egyértelmű megértésének és hatékony terjesztésének biztosítása szintén elengedhetetlen ahhoz, hogy a polgárok élhessenek az irányelv és a nemzeti végrehajtási keretek által rájuk ruházott jogokkal.

Az irányelv számos intézkedést határoz meg annak biztosítása érdekében, hogy az érdekelt felek jól tájékozottak legyenek, és könnyen hozzáférhessenek a szakmai képzések elismerésével kapcsolatos releváns információkhoz. Az egyik kulcsfontosságú intézkedés a nemzeti segítségnyújtó központok létrehozása²⁶, amelyek elsődleges kapcsolattartó pontként szolgálnak az iránymutatást és tájékoztatást igénylő szakemberek és illetékes hatóságok számára. Támogatják a kérelmezőket azáltal, hogy tájékoztatást nyújtanak számukra az elismerési folyamatról, segítik őket a követelmények megértésében, és tanácsot adnak számukra az uniós és nemzeti jog szerinti jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatban. Előmozdítják továbbá az illetékes hatóságok közötti együttműködést, biztosítva a kölcsönös segítségnyújtás és az információcsere egyszerűsítését.

A segítségnyújtó központok értékes információforrásnak bizonyultak a Bizottság számára a mobil szakemberek által gyakran tapasztalt problémákkal kapcsolatban. A tájékoztatás és a figyelemfelkeltés fontosságát szemléltető egyik

---

²⁴ Jelenleg az első esetek közül a Belgium, Görögország, Horvátország, Németország és Szlovákia elleni eljárások hivatalosan még mindig nyitottak (ezek közül kettő lezárása folyamatban van), az esetek második csoportja esetében pedig a Belgium, Csehország (bíróági ítélet), Németország, Spanyolország, Szlovákia (bíróági ítélet) elleniek.

²⁵ Az irányelv értékelt időszakban történő érvényesítésével kapcsolatos részletek a bizottsági szolgálati munkadokumentum 9. fejezetében található.

²⁶ A 2005/36/EK irányelv 57b. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy minden tagállamnak ki kell jelölnie egy segítségnyújtó központot, amely tájékoztatást és segítséget nyújt a polgároknak és a hatóságoknak a szakmai képzések elismerésével kapcsolatban.

említett probléma a bizonyos szabályozott szakmák esetében egyszerűsített és gyorsabb elektronikus elismerést biztosító európai szakmai kártya elérhetőségének és céljának korlátozott ismerete²⁷. Több tagállam válaszadói megjegyezték, hogy a szakemberek gyakran nem tudnak az európai szakmai kártyáról mint lehetőségről²⁸. A konzultáció eredményei szerint az érdekelt felek elvárják a szélesebb körű kommunikációt és iránymutatást a szakmák elismerésének különböző lehetőségeiről, valamint a segítségnyújtó központok kapacitásának támogatását és erőforrásokkal való ellátását.

A segítségnyújtó központok mellett az irányelv a központosított és hozzáférhető online információk jelentőségét is hangsúlyozza. Az egyablakos ügyintézési pontok digitális kapuként szolgálnak a szakmai képezések elismerésére és a kapcsolódó szakmai tevékenységekre vonatkozó közigazgatási eljárásokkal kapcsolatos információk megszerzéséhez. Azáltal, hogy az eljárás különböző részleteit egyetlen, felhasználóbarát portálon egyesítik, az egyablakos ügyintézési pontok megkönnyítik a zökkenőmentesebb és gyorsabb interakciót mind a kérelmezők, mind az illetékes hatóságok számára. Biztosítják, hogy a mobilis polgárok és az illetékes hatóságok minden szükséges formanyomtatványhoz, iránymutatáshoz és követelményhez hozzáférhessenek anélkül, hogy különböző információforrások között kellene eligazodniuk, ezáltal előmozdítják az egyszerűséget és a hatékonyságot.

E különböző mechanizmusok ellenére a nyilvánosságnak nyújtott tájékoztatás nem mindig egyformán megbízható és következetes. Az irányelv működéséről szóló 2024. évi különjelentésében²⁹ az Európai Számvevőszék például megállapította, hogy a szabályozott szakmák nemzeti adatbázisokban szereplő jegyzékei néha eltérnek a tagállamok által a szabályozott szakmák uniós adatbázisába bejelentett információktól, amely adatbázis az uniós és EGT-országokban, illetve Svájcban valamennyi szabályozott szakmáról, valamint azok sajátos követelményeiről és illetékes hatóságairól gyűjt információkat. Az e jelentés céljából végzett felmérések szintén következetlenségeket tártak fel a saját és a fogadó ország által szolgáltatott információk között. A mindkét féltől információt kérő válaszadók számos esetben egymásnak ellentmondó vagy hiányos iránymutatást kaptak³⁰. A probléma orvoslása érdekében az Európai Számvevőszék azt ajánlotta a Bizottságnak, hogy biztosítson

---

²⁷ Az európai szakmai kártya jelenleg az általános ápolói, a gyógyszerészi, a fizioterapeuta-, a hegyi túravezetői és az ingatlanügynöki szakmára vonatkozik.

²⁸ A tagállamok például arról számolnak be, hogy különböző okokból nem mindig tájékoztatják a kérelmezőket az európai szakmai kártya lehetőségéről (lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 6.1. szakaszát).

²⁹ [Az Európai Számvevőszék különjelentése: A szakmai képezések elismerése az Európai Unióban, 2024.](#)

³⁰ Ezzel kapcsolatban lásd különösen a bizottsági szolgálati munkadokumentum 8.2. szakaszát.

megbízható és következetes tájékoztatást a nyilvánosság számára, ideális esetben egyetlen uniós szintű információforráson keresztül.

A nemzeti jog által az uniós joggal összhangban szabályozott kérdések tekintetében továbbra is a fogadó ország illetékes hatóságai számítanak mérvadó információforrásnak. Az információk polgárok körében történő terjesztésének megkönnyítése érdekében uniós szinten részletes tájékoztatást kell nyújtani az elismerési eljárások gyakorlati lépéseiről, a dokumentumokra vonatkozó követelményekről, a díjakról, valamint az alkalmazkodási időszak és az alkalmassági vizsga közötti választásról mint lehetséges kompenzációs intézkedésekről. Ami a jövőt illeti, a mesterséges intelligencián alapuló nagy nyelvi modellek (LLM) jelentősen javíthatják az információkeresés módját, és fokozatosan felválthatják a weboldalak hagyományos információs architektúráját a polgárok szabályozási információkhoz való hozzáféréseinek intuitívabb és hatékonyabb módjával.

3.2. Elismerési rendszerek

A képzésüket egy másik tagállamban egy szabályozott szakma gyakorlása céljából elismertetni kívánó mobilis uniós polgárok tapasztalatai az alkalmazandó elismerési rendszertől függenek.

3.2.1. Az elismerés általános rendszere

Az elismerés általános rendszerében annak a kérelmezőnek, aki egy másik tagállamban kíván letelepedni, számos dokumentumot kell benyújtania, beleértve adott esetben az állampolgárságot, a szakmai képzést és a releváns tapasztalatot igazoló okiratokat. A fogadó tagállam illetékes hatósága ezt követően eseti alapon összehasonlítja a kérelmező azon képzéseit, amelyek lehetővé teszik számára, hogy a saját tagállamában gyakorolja az adott szakmát, az ugyanazon szakma fogadó tagállamban való gyakorlására vonatkozó nemzeti követelményekkel. Amennyiben egyenértékűnek minősülnek, az elismerést megadják, ami lehetővé teszi a kérelmező számára a szakma gyakorlását. Ha olyan lényeges különbségek állnak fenn, amelyeket szakmai tapasztalattal és/vagy egész életen át tartó tanulással nem lehet ellensúlyozni, a hatóság alkalmassági vizsgát vagy alkalmazkodási időszakot írhat elő a szakadék áthidalására. A sikeres teljesítést követően a kérelmező megkapja az elismerést, és jogszerűen gyakorolhatja a szakmát a fogadó államban.

Bár az irányelvben előírt határidőket realistikusan tartják és általában betartják, számos tényező okozhat késedelmet. Az irányelv 51. cikkének (2) bekezdése értelmében az általános rendszer szerinti elismerés iránti kérelmet a lehető leggyorsabban, de legkésőbb a kérelmező teljes dokumentációjának benyújtását

követő négy hónapon belül meg kell vizsgálni. Négy rendkívül mobilis szakma³¹ mintavételes elemzése alapján ezt a határidőt általában megfelelően betartják. Mindazonáltal a hiányos kérelmek, valamint a dokumentumoknak a képesítés megszerzése szerinti tagállam általi késedelmes szakértői értékelése vagy ellenőrzése néha meghosszabbítja a folyamatot. A késedelmeket az is okozza, hogy nemzeti szinten nem áll rendelkezésre elegendő személyzet a kérelmek feldolgozásához, valamint hogy bizonyos kérelmek bonyolultak, különösen azokban az esetekben, amikor kompenzációs intézkedéseket mérlegelnek³².

Az eljárás nagyon sok dokumentumot igényel, és nem mindig segítik elektronikus és/vagy digitális eszközök. ³³ Az irányelv VII. melléklete kimerítően felsorolja azokat a dokumentumokat, amelyeket az illetékes nemzeti hatóságok a letelepedés céljából megkövetelhetnek. A tagállamok általában egy sor alapvető dokumentumot írnak elő a szakmai elismerés iránti kérelmekhez: jellemzően állampolgárságot, képesítést és szakmai tapasztalatot igazoló dokumentumokat. Az ezeken túlmutató követelmények, mint az erkölcsi bizonyítványok, az egészségügyi bizonyítványok vagy a biztosítási fedezet, szakmánként és országonként igen eltérőek. A kérelmezőknek átlagosan 5–10 dokumentumot kell benyújtaniuk, összesen mintegy 10-20 oldalt, bár ez egyes tagállamokban magasabb lehet. A tagállamok egyre inkább digitális eljárásokat alkalmaznak a dokumentumok benyújtására, de az elektronikus feldolgozás mértéke továbbra is eltérő, és egyes országok részben digitális, részben papíralapú rendszereket tartanak fenn³⁴. Mindemellett az európai szakmai kártya

---

³¹ Annak érdekében, hogy pontos és összehasonlítható információkat kapjunk a tagállami hatóságoktól, az elemzés a radiográfusokra, a középiskolai tanárookra, az egészségügyi asszisztensekre és a szociális munkásokra összpontosított. Azért ezt a négy szakmát választották, mert az általános rendszer hatálya alá tartozó legmobilisabb szakmák közé tartoznak a szabályozott szakmák adatbázisában szereplő adatok és mobilitási mintáik alapján (amelyek néhány tagállam helyett számos tagállamot fednek le).

³² Az eljárás időtartamával és az esetleges késedelmek okaival kapcsolatos további információkért lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 2. szakaszát.

³³ További információkért az általános elismerési rendszer keretében az állampolgárság igazolásán, a képesítés igazolásán és a szakmai tapasztalat igazolásán túl kért dokumentumtípusokról, valamint arról, hogy az elismerési eljárás milyen mértékben végezhető el elektronikus úton a tagállamokban, lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 2. szakaszát.

³⁴ Azon szakmák kivételével, amelyekre az európai szakmai kártyára vonatkozó eljárás alkalmazandó, a teljesen elektronikus eljárások elérhetősége (az európai kártyára vonatkozó eljárás hatálya alá tartozó eljárások kivételével) tagállamonként és szakmánként eltérő. Például az egészségügyi asszisztensi szakma esetében csak négy tagállam (Dánia, Finnország, Portugália és Románia) kínál teljes mértékben elektronikus elismerési eljárást, míg a szociális munkások esetében a teljes körű elektronikus elismerési eljárás három tagállam kivételével valamennyi tagállamban rendelkezésre áll. A rendelkezésre álló elektronikus eljárások alkalmazása szintén jelentős eltéréseket mutat. Szemléltetésképpen, míg a radiográfusi szakma esetében a mobilis polgárok szinte valamennyi tagállamban teljeskörűen elvégezhetik az elismerési eljárást elektronikus úton, a különböző tagállamokban élő kérelmezők igen eltérő mértékben választják az elektronikus eljárást: például Horvátország esetében 10 %, miközben

hatálya alá tartozó szakmák esetében minden tagállamban digitalizált eljárás áll rendelkezésre.

Az általános rendszer szerinti elismerési eljárások összetettsége attól függ, hogy a szakmák szabályozása mennyire hasonló a tagállamok között. Könnyebb, ha a saját és a fogadó tagállam hasonló módon szabályozza a szakma gyakorlására vonatkozó követelményeket. Ha a szabályozások jelentősen eltérnek, vagy ha a saját tagállam nem szabályozza a szakmát, míg a fogadó tagállam igen, az elismerés továbbra is lehetséges, de a kérelmezők több nehézséggel szembesülnek a szakmai képesítésük igazolására szolgáló okiratok összegyűjtése során.

Az általános rendszer szerinti elismerési eljárások kis része az elismerésről szóló elutasító határozattal zárul³⁵. Ezek a határozatok nem teszik lehetővé a kérelmezők számára, hogy a választásuk szerinti szakmát gyakorolják. További elemzésre van szükség az e határozatok alapjául szolgáló okok meghatározásához, különösen azokban az esetekben, amikor a kérelmezők nem nyújtják be az elismerő hatóság által előírt tanúsító okiratokat. Egyes elutasító határozatok esetleg olyan merev követelményekből is eredhetnek, amelyek korlátozzák a dokumentáció elfogadásának rugalmasságát. Egyes esetekben a kérelmezők úgy is dönthetnek, hogy nem folytatják kérelmüket, ha hosszadalmas vagy nehézkes eljárásokkal szembesülnek. Más esetekben a dokumentumok benyújtásának megtagadására vonatkozó döntés a kérelmező előírt képesítésének, tapasztalatának és/vagy büntetlen előéletének hiányához kapcsolódhat.

3.2.2. Szakmai tapasztalaton alapuló feltétel nélküli elismerés

A szakmai tapasztalaton alapuló elismerés főként a kézműipari, kereskedelmi és ipari szakmákra vonatkozik, ahol nem léteznek uniós szintű harmonizált képzési minimumkövetelmények. Konkrétabban, ez az elismerési rendszer az irányelv IV. mellékletében felsorolt szakmai tevékenységekre vonatkozik (pl. festők, kőművesek, ácsok, vendéglátóipari vezetők stb.). Ebben a rendszerben az a szakember, aki az egyik tagállamban elegendő és igazolt tapasztalatot szerzett egy szabályozott szakmában, képesítését feltétel nélkül elismertetheti egy másik tagállamban anélkül, hogy további értékelésen kellene átesnie. A kérelmezőnek tanúsító okiratot – például az illetékes hatóságok igazolásait vagy tanúsítványait – kell benyújtania arra vonatkozóan, hogy egy meghatározott ideig (általában a szakmától, a foglalkozási viszonytól és a képzettségi szinttől függően kettő–hat évig) ténylegesen és jogszerűen gyakorolta a szakmát. A fogadó tagállamnak ezt követően el kell ismernie a kérelmező azon jogát, hogy azonos vagy hasonló tevékenységet folytathasson. Ez az eljárás

---

Írország, Portugália, Finnország és Dánia esetében több mint 95 %. Az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum további szemléltető adatokkal szolgál erről.

³⁵ A 2020 és 2024 közötti időszakban ez az arány 7,4 % volt.

egyszerűsíti a tapasztalt szakemberek mobilitását, miközben megőrzi a szolgáltatásminőség és a közbiztonság biztosítékait.

Az általa kínált előnyök ellenére ezt a második elismerési rendszert ritkán alkalmazzák. Az általános rendszerhez képest ez a második elismerési rendszer általában gyorsabb, mivel az elismerési eljárások a kérelem benyújtását követően kevesebb mint egy hónapig, de legfeljebb három hónapig tartanak. Emellett ez a rendszer azzal az előnnyel is jár, hogy a formális képzés helyett ellenőrizhető szakmai tapasztalatra hivatkozik, és viszonylag kevés dokumentumot igényel. A rendszer használata azonban továbbra is egyenetlen: a tagállamoknak csak kis része használja rendszeresen, és egy nagy csoport arról számol be, hogy egyáltalán nem vagy csak nagyon korlátozott mértékben használja³⁶. Ennek oka nem egyértelmű, és további elemzést igényel, többek között az e témával kapcsolatos felmérésre adott válaszok korlátozott száma miatt. Például ugyanazon tagállam különböző érdekelt felei eltérően ítélik meg a rendszer felhasználóbarát jellegét és aktualitását. Míg számos illetékes hatóság és nemzeti szakértő praktikusnak látja a jelenlegi rendszert, és viszonylag egyszerűnek tartja a szakmai tapasztalat értékelését – különösen, ha azt a saját tagállam igazolásaival támasztják alá –, sok más hatóság úgy véli, hogy az eljárás és az annak alapjául szolgáló tevékenységi jegyzékek elavultak³⁷. Ezek a nemzeti szakértők úgy vélik, hogy a IV. mellékletben szereplő szakmák jegyzékei és az alapul szolgáló nomenklátúra nem egyértelműek, és az egymást átfedő vagy pontatlan fogalom meghatározások megnehezítik annak meghatározását, hogy mely szakmák minősülnek megfelelőnek. Emellett a bürokratikus akadályok, a digitális folyamatok hiánya és a tagállamok következetlen dokumentációs gyakorlatai néha nehézkessé teszik a kérelmeket.

3.2.3. Képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerés

A szakmai képezések képzési minimumkövetelményeken alapuló elismerése a legegyszerűbb elismerési rendszer, mivel az illetékes hatóságnak csak a dokumentum hitelességét kell ellenőriznie. Ezt a rendszert az irányelv III. címének III. fejezete szabályozza, és általában „feltétel nélküli” elismerési rendszernek nevezik. Olyan szakmákra vonatkozik, mint az orvosok, az általános ápolók, a fogorvosok, az

---

³⁶ 2020 és 2024 között a rendszer keretében hozott összes határozat több mint 72 %-át az az öt uniós tagállam tette ki, amely a legtöbb elismerési határozatot hozta szakmai tapasztalat alapján (Franciaország, Románia, Lengyelország, Portugália és Németország). Tíz tagállam számolt be arról, hogy 20 vagy annál kevesebb elismerési határozatot hozott szakmai tapasztalata alapján.

³⁷ Például az illetékes hatóságok 55 %-a és a nemzeti szakértők 50 %-a véli úgy, hogy a IV. mellékletet a szakemberek jelenlegi igényeihez kell igazítani. A bizottsági szolgálati munkadokumentum 3.1. szakasza további adatokat tartalmaz arról, hogy az érdekelt felek hogyan értékelik a IV. melléklet működését.

állatorvosok, a szülésznők, a gyógyszerészek és az építészmérnökök (ezeket „ágazati” foglalkozásoknak nevezik).

Az ágazati szakmákra vonatkozó harmonizált képzési minimumkövetelmények Unió-szerte egységes alapkövetelményeket biztosítanak az oktatás és képzés számára. Ezek a követelmények fenntartják a tagállamok közötti bizalmat, és korlátozzák az oktatási normák közötti eltéréseket, garantálva bizonyos ellenőrizhető kompetenciaszintet, és hozzájárulva a betegek és a szolgáltatások igénybe vevőinek biztonságához. Az irányelv szakmánként egyedi képzési minimumkövetelményeket ír elő, és bizonyos követelmények felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén kiigazíthatók annak érdekében, hogy összhangban maradjanak a tudományos és műszaki fejlődéssel. Tiszteletben tartja a nemzeti oktatási és képzési rendszerek autonómiáját, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy szükségleteiknek megfelelően túllépjék ezeket a minimumkövetelményeket.

Az érdekelt felek általában kedvezőbben értékelik a képzési minimumkövetelményeken alapuló elismerési rendszer működését, mint a többi elismerési rendszerét. Az általában alacsony kérelmezési díjak, az eljárási határidők betartása és a kezelhető dokumentációs követelmények miatt ez az elismerési rendszer hatékony és költséghatékony módon segíti elő a szakmai mobilitást. Ezen okok miatt az érdekelt felek általában egyetértenek abban, hogy a képzési minimumkövetelményeken alapuló „feltétel nélküli” elismerési rendszer jobb megoldás, mint az elismerés általános rendszere, amelynek hatékonysága és eredményessége a tagállami szabályozások harmonizációjának szintjétől függ. Emellett többre értékelik a szakmai tapasztalaton alapuló elismerésnél, amelynek alkalmazását egyes hatóságok a fent vázolt okok miatt kevésbé egyszerűnek tartják³⁸.

Előnyeire tekintettel egyértelmű érdek fűződik ahhoz, hogy a „feltétel nélküli” elismerést további szakmákra is kiterjesszék. A feltétel nélküli elismerésnek a jelenleg a hatálya alá nem tartozó szakmákra való kiterjesztése egyszerűsítene és felgyorsítaná az elismerési folyamatot, megkönnyítve ezáltal a szakmai képesítések elismerését és fellendítve a szakmai mobilitást az EU-n belül. Ez különböző módokon végezhető el. Azon szakmák jegyzékének kibővítése mellett, amelyekre vonatkozóan jogszabályi módosítások révén harmonizálták a képzési minimumkövetelményeket, közös képzési keretekre vagy közös képzési vizsgákra is lehet támaszkodni, amelyek mindegyike felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján fogadható el.

A közös képzési keretek kínálják a legrugalmasabb lehetőséget. Céljuk, hogy az egy adott szabályozott szakma gyakorlásához szükséges ismeretek, készségek és

---

³⁸ Az illetékes hatóságok feltétel nélküli elismerési rendszerrel kapcsolatos tapasztalataira és annak általuk történő értékelésére vonatkozó további részletekért lásd a bizottsági szolgálati munkadokumentum 4. fejezetét.

kompetenciák közös készletén alapuló, feltétel nélküli elismerés kiterjesztésével több szakember számára tegyék lehetővé az EU-n belüli mozgást. A közös képzési keretek nem harmonizálják teljes mértékben a képzési követelményeket, és lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy mind a közös képzési keretnek megfelelő, mind a szabályozott szakmákhoz vezető egyéb képzéseket fenntartsák. Az irányelv szerint közös képzési keret hozható létre olyan szakmáknál, amelyek esetében jelentős a mobilitás vagy a potenciális határokon átnyúló mozgás, és egy minimális számú tagállamban elegendő mértékű a szakmai szabályozás, valamint az oktatás és képzés összehangolása. Konkrétan, az uniós tagállamok legalább egyharmadának szabályoznia kell a szakmát, és jelenleg legalább egyharmaduknak rendelkeznie kell azokkal a közös ismeretekkel, készségekkel és kompetenciákkal, amelyeken a potenciális közös képzési keret alapulna. A keretnek igazodnia kell a meglévő uniós és nemzeti jogszabályokhoz is, és bizonyítania kell, hogy arányos módon szolgálja a közérdeket. Az adott közös képzési keret szerinti feltétel nélküli elismerés és közös képzési követelmények csak a keret követelményeinek megfelelő nemzeti képesítésekre vonatkoznának, és csak az ilyen közös képzési keretben részt vevő tagállamok között lennének érvényesek. Bár a közös képzési keretek megkönnyítik az elismerési eljárásokat, és érdeklődést váltottak ki az uniós szintű láthatóságra törekvő szakmai szövetségek részéről, eddig nem hoztak létre közös képzési keretet, mivel az érintett szakmák nem feleltek meg teljes mértékben az irányelvben meghatározott követelményeknek, amint azt a fentiekben kifejtettük. Ez gyakran a szóban forgó szakmai tevékenységek gyakorlására vonatkozó eltérő nemzeti oktatási és képzési követelményeknek volt betudható. 2019-ben közös képzési vizsgát vezettek be a síoktatói szakmára vonatkozóan.

A fizioterapeutákra vonatkozó közös képzési keret létrehozására irányuló erőfeszítések folyamatosak. 2022-ben és 2023-ban a Bizottság megvitatta a közös képzési kereteket a szakmai képesítések elismerésével foglalkozó koordinátorcsoporttal, amely a fizioterapeutákat és az építőmérnököket jelölte meg olyan szakmaként, ahol közös képzési keret hozható létre. 2024 márciusában a Bizottság szakmai képesítések elismerésével foglalkozó koordinátorcsoportjának égisze alatt létrehozták a közös képzési keretekkel foglalkozó alcsoportot. Az alcsoport jelenleg a tagállamok képviselőiből és a tagállamok által kijelölt fizioterapeuta-szakértőkből áll, és munkája kizárólag a fizioterapeuta-szakma számára létrehozandó közös képzési keret megvalósíthatóságára összpontosít. A szakértői alcsoport különösen abban segítette a Bizottságot, hogy feltérképezze a szakma oktatását, képzését és szabályozását a tagállamokban. Az alcsoport munkájának előzetes eredményei alapján a Bizottság véglegesíti azt a feltérképezést, amelyre a készségek hordozhatóságára vonatkozó kezdeményezés részeként a fizioterapeutákat illető közös képzési kerettel kapcsolatos felhatalmazáson alapuló jogi aktust alapozni kívánja.

Ezen túlmenően a Bizottság a tagállamokkal együttműködve azon dolgozik, hogy azonosítsa azokat a további szakmákat, amelyek esetében a jövőben közös képzési kereteket lehetne kidolgozni. Ugyanakkor folyamatban van annak mérlegelése, hogy középtávon miként lehetne tovább észszerűsíteni és strukturálni a közös képzési kerethez megfelelő szakmák kiválasztásának, rangsorolásának és értékelésének folyamatát. Ezek az erőfeszítések szoros együttműködést igényelnek a tagállamokkal, valamint az érintett szakmai szövetségekkel és más érdekelt felekkel.

A feltétel nélküli elismerés több szakmára való kiterjesztése mellett lehetőség van magának a képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerési eljárásnak az észszerűsítésére is. Elvben az annak ellenőrzésére irányuló eljárásnak, hogy a valamely kérelmező által benyújtott, szakmai képesítést tanúsító okiratok megfelelnek-e az irányelv V. mellékletében felsorolt elfogadható bizonyítékoknak, egyszerűnek és gyorsnak kell lennie. A gyakorlatban azonban az illetékes hatóságok néha jelentős időt és erőfeszítést fordítanak a kérelmezők által benyújtott dokumentumok elemzésére. A bizonyítékok azt mutatják, hogy a döntéshozatalhoz szükséges idő a különböző tagállamokban vagy akár egyetlen tagállamon belüli intézmények között is eltérő.

Úgy tűnik, hogy a fő probléma a dokumentumok hitelességének ellenőrzése. Ez gyakran magában foglalja az illetékes hatóságok közötti kapcsolattartást. Bár ezt a folyamatot a belső piaci információs rendszer (IMI)³⁹ támogatja, az erőforrások, valamint az adminisztratív struktúrák és eljárások rendelkezésre állása, illetve az illetékes hatóságok válaszadási ideje mind befolyásolja, hogy ez az ellenőrzés mennyire zökkenőmentesen és gyorsan fejeződik be. Paradox módon az illetékes hatóságok néha további kockázatnak tekintik a technológiai fejlődést, nem pedig lehetőségnek a folyamatok észszerűsítésére és javítására (pl. a legújabb technológia alkalmazásával könnyebb lehet a dokumentumok hamisítása).

Ahhoz, hogy a képzési minimumkövetelményeken alapuló elismerési rendszer valóban feltétel nélküli legyen, az adminisztratív feladatok minimalizálása érdekében új és kialakulóban lévő technológiák, például nagy nyelvi modellek alkalmazására lenne szükség. Ez adott esetben erőforrásokat szabadíthat fel az elismerési folyamattal kapcsolatos érdemi feladatokra. Az ilyen megoldások magukban foglalhatják a digitális hitelesítő adatokat és a digitális eljárásokat, összhangban a Bizottság szélesebb körű digitális szakpolitikai kezdeményezéseivel (lásd az alábbi 5. szakaszt). Ehhez azonban olyan digitális tanúsítványok kiállítására lenne szükség, amelyek esetében az alapul szolgáló adatok könnyen ellenőrizhetők és/vagy olyan alternatív eljárási lépésekre, amelyek során a saját tagállamok az elismerés első

---

³⁹ A belső piaci információs rendszer biztonságos, többnyelvű online adatbázis, amely megkönnyíti az uniós jog gyakorlati végrehajtásában részt vevő hatóságok közötti információcserét.

lépéseként ellenőrzik és megerősítik az okmányokat és adatokat (mint az európai szakmai kártya iránti eljárásban).

Bár az irányelv már magában foglalja a digitális eszközök lehetséges használatát, a jelenlegi rendelkezéseket még jobban ki lehetne igazítani a digitalizációban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében. A 2013. évi módosítást követően a jogi keret bizonyos fokú rugalmasságot vezetett be azáltal, hogy olyan eszközöket tett lehetővé, mint az európai szakmai kártya és a belső piaci információs rendszer nagyobb mértékű használata. Ezek a rendelkezések bebizonyították, hogy az irányelv sikeresen integrálhatja a digitális eszközöket az elismerési folyamatokba. Az elektronikus eljárások és együttműködési platformok csökkentették az adminisztratív összetettséget, és szemléltetik, hogy milyen hozzáadott értékkel jár a technológiai fejlesztések integrálása az irányelv operatív mechanizmusába⁴⁰. Mindazonáltal a digitális eljárásokra való átállás egyenlőtlen a tagállamok között. Az aláírások ellenőrzése vagy más biztonsági aggályok miatt az illetékes hatóságok sok esetben továbbra is előírják a mobil munkavállalók és szakemberek számára, hogy a meglévő elektronikus benyújtási lehetőségek ellenére nyújtsák be a dokumentumok papíralapú másolatát. Mivel a digitális technológiák jelentős fejlődésen mentek keresztül, egyértelmű lehetőség kínálkozik a teljes mértékben elektronikus és interoperabilis elismerési eljárások jobb kihasználására, amelyek gyorsabbak, következetesebbek, biztonságosabbak és hozzáférhetőbbek a polgárok és az illetékes hatóságok számára egyaránt.

4. A kölcsönös bizalom és a közigazgatási együttműködés elengedhetetlen a szabályozási keret működéséhez

A tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös bizalom elengedhetetlen az irányelv által létrehozott szabályozási keret megfelelő működésének biztosításához. A magas szintű bizalom fenntartásához a szakmai képesítések szabályozására és elismerésére irányadó, átlátható, következetes és arányos szabályokra van szükség. Döntő fontosságú továbbá, hogy a tagállamok időben értesítést küldjenek az átláthatóság biztosítása, valamint a szabályok felügyeletének és érvényesítésének megkönnyítése érdekében (4.1.), valamint hogy hatékonyan alkalmazzák az esetlegesen kockázatot jelentő szakemberekre vonatkozó kritikus információk megosztására bevezetett riasztási mechanizmust (4.2.). Végezetül a szabályozási keretbe vetett bizalom fenntartásához a keret rendszeres aktualizálására

---

⁴⁰ Az európai szakmai kártya iránti eljárás egyik legeggyértelműbb előnye a rövid feldolgozási idő. Az illetékes hatóságok körében végzett felmérés alapján a tagállamok több mint 60 %-a kevesebb mint egy hónapon belül befejezi az elismerési eljárásokat, míg a többi tagállam egy-két hónapos időkeretről számol be. Egyetlen tagállam sem számolt be két hónapot meghaladó időtartamról.

van szükség annak biztosítása érdekében, hogy az tükrözze a legújabb tudományos és műszaki fejlődést (4.3.).

4.1. Értesítések

A szakmai képzések elismeréséről szóló irányelv számos értesítési követelményt tartalmaz a tagállamok számára az elismerési folyamat átláthatóságának és hatékony koordinációjának biztosítása érdekében. A tagállamoknak például a szabályozott szakmák adatbázisában tájékoztatniuk kell a Bizottságot minden olyan szakmáról, amelynek gyakorlását szabályozzák, valamint a képzési követelményekről és az elismerésért felelős illetékes hatóságokról. Az irányelv értelmében a tagállamoknak értesíteniük kell a Bizottságot azokról az általuk elfogadott törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekről is, amelyek hatással vannak az irányelv értelmében az uniós szinten harmonizált képzési minimumkövetelmények alapján feltétel nélküli elismerés hatálya alá tartozó képzéseket tanúsító nemzeti okiratokra. Ennek eredményeként be kell jelenteni minden olyan új képzés bevezetését is, amely az irányelv V. mellékletének hatálya alá tartozó képzéseket tanúsító nemzeti okiratok kibocsátásához vezet, valamint be kell jelenteni az irányelv V. mellékletében már szereplő képzéseket tanúsító okiratokban/alapképzésben/odaítélő testületekben bekövetkező változásokat is. Ezeket az értesítéseket az IMI-n keresztül kell továbbítani. A Bizottság ezt követően felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén aktualizálja az V. mellékletet. A tagállamoknak továbbá jelentést kell tenniük a Bizottságnak a nemzeti szinten hozott egyedi elismerési határozatok számáról, ami lehetővé teszi a tagállamok közötti szakmai mobilitás, valamint a szakmánkénti és országonkénti elismerési arányok átláthatóságát. Ezen értesítési kötelezettségeknek köszönhetően az irányelv biztosítja az átláthatóságot, a felügyeletet és az együttműködést, ami lehetővé teszi, hogy a képzésekre és a szakmai szabályozásra vonatkozó információk Uniós-szerte következetesek, naprakészek és megbízhatóak maradjanak.

Míg a felmérésben részt vevő illetékes hatóságok 90 %-a hatékonynak tartja az IMI értesítési rendszerét, néhányan úgy vélik, hogy a folyamat megterhelő és időigényes. Az e jelentés céljából végzett felmérések azt mutatták, hogy az illetékes hatóságok magas szinten ismerik a bejelentési folyamatot⁴¹. Az illetékes hatóságok általában az átláthatóság, az együttműködés és a szabályozás következetességének fontos eszközeként ismerik el az EU-ban. Számos hatóság azonban a folyamatot adminisztratív szempontból megterhelőnek és időigényesnek írja le, különösen akkor, ha a gyakori frissítések vagy az összetett nemzeti reformok miatt több értesítésre van

---

⁴¹ A válaszadók több mint 90 %-a megerősíti, hogy tudja, hogyan kell értesítést küldeni az IMI-n keresztül, és ugyanilyen arányban értékeli hatékonynak az értesítési rendszert. Az érdekelt feleknek az értesítések benyújtásával és ellenőrzésével kapcsolatos álláspontjáról további információk a bizottsági szolgálati munkadokumentum 4.4. szakaszában található.

szükség. Néhányan aggodalmukat fejezik ki azzal kapcsolatban, hogy kevés az iránymutatás, és eltérő annak értelmezése, hogy milyen információkat kell bejelenteni, ami következetlenségekhez vezethet az országok között. Mások rámutatnak az elektronikus benyújtási folyamat technikai nehézségeire, valamint arra, hogy saját tagállamukon belül javítani kell a nemzeti minisztériumok és a szakmai testületek közötti koordinációt.

4.2. A riasztási mechanizmus

2016 óta az irányelv riasztási mechanizmust ír elő azokra a szakemberekre vonatkozóan, akiknek a szakmai tevékenységét valamely tagállam területén a nemzeti hatóságok vagy bíróságok korlátozták vagy megtiltották. Fő célja, hogy lehetővé tegye az illetékes hatóságok közötti gyors kommunikációt abban az esetben, ha a szakember szakmájának gyakorlásához való jogát fegyelmi vagy büntetőjogi szankciók miatt korlátozták, felfüggesztették vagy véglegesen visszavonták – különösen a közbiztonságot közvetlenül érintő ágazatokban, például az egészségügyben vagy a kiskorúak oktatásában. A tagállamok akkor is kötelesek riasztást küldeni, ha a szakemberek hamisított okleveleket használtak a képesítések elismerésének folyamatában. **Az EU és a tagállamok közötti hatáskörmegosztás fényében a tagállamok döntő szerepet játszanak a riasztási mechanizmus rendszerének nemzeti szintű végrehajtásában és működtetésében.** Az irányelv előírja a tagállamok számára, hogy információt cseréljenek minden olyan határozattal kapcsolatban, amely egy adott személy szakmai tevékenysége gyakorlásának – akár ideiglenes – korlátozására vagy megtiltására irányul. Az ilyen határozat okainak megállapítása azonban továbbra is a tagállamok hatáskörében marad. Ennek következtében az okok jelentősen eltérhetnek az EU-n belül a különböző területeken. Ezért továbbra is a tagállamok felelősek a riasztási mechanizmus nemzeti szintű végrehajtásáért és a kapott riasztások nyomon követéséért. Illetékes hatóságaiknak azonosítaniuk kell a releváns eseteket, és a megadott határidőn (jellemzően három napon) belül riasztásokat kell kiadni az IMI rendszeren keresztül. A tagállamok felelősek annak biztosításáért is, hogy a riasztások pontosak és időszerűek legyenek, és az adatvédelmi szabályok értelmében feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjanak. A fogadó tagállamok hatóságainak feladata, hogy amikor riasztásokat kapnak, felülvizsgálják az információkat, értékeljék azok joghatóságuk szempontjából való relevanciáját, és saját nemzeti joguk alapján meghozzák a megfelelő intézkedéseket. Bár a Bizottság működteti az informatikai eszközt (az IMI-t), az információcserében nem tölt be semmilyen szerepet feladóként, címzettként vagy adatkezelőként. Feladata a rendszer általános működésének nyomon követése, a következetes alkalmazás biztosítása a tagállamokban, valamint technikai és eljárási iránymutatás nyújtása az IMI keretén keresztül.

A riasztási mechanizmust nem szabad elszigetelten vizsgálni. Nem helyettesíti azokat a nemzeti nyilvántartásokat, amelyekkel a tagállamoknak rendelkezniük kell azon szakemberek nyomon követésére, akiknek felfüggesztették, megtiltották vagy korlátozták a szakmai tevékenységük gyakorlását; kiegészíti az irányelvben foglalt egyéb rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik a nemzeti hatóságok számára, hogy biztosítsák a fogyasztók és a betegek érdekeit azáltal, hogy ellenőrzik, hogy a szakma gyakorlását nem függesztették-e fel ideiglenesen vagy véglegesen, illetve nem hoztak-e büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletet.

Mindazonáltal a tagállamok által egymásnak küldött riasztások számában mutatkozó jelentős eltérések nagyobb figyelmet igényelnek. Természetesen a riasztások száma közötti különbségek bizonyos mértékig korrelálnak a tagállam méretével és a nyilvántartásba vett szakemberek számával. Úgy tűnik azonban, hogy legalább annyira számítanak más tényezők is, úgymint a közigazgatási gyakorlatok és jogi keretek eltérései (pl. a felfüggesztési intézkedések megléte és alkalmazása, valamint ennek okai), valamint a szakmai szabályozások nyomon követésére és érvényesítésére szolgáló erőforrások rendelkezésre állása. Az adminisztratív okokból kiadott riasztások növekvő száma⁴² rávilágít arra, hogy további harmonizációra van szükség az egész EU-ban, és tovább kell javítani a riasztási mechanizmus végrehajtását annak érdekében, hogy Unió-szerte biztosítani lehessen a következetességet és a hatékonyságot.

A Bizottság intézkedéseket hoz a tagállamok által a riasztási mechanizmus végrehajtásával kapcsolatban felvetett kérdések kezelésére. 2020 előtt több kötelezettségzegési eljárás indult a tagállamokban a riasztási mechanizmushoz kapcsolódó jogi keretek létrehozásával kapcsolatban. Ennek eredményeként a tagállamok bevezették az irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. A Bizottság bevezette azt a lehetőséget is, hogy a küldő hatóságok különbséget tegyenek a „szakma gyakorlásával kapcsolatos lényeges okok” és az „egyéb okok” alapján kiadott riasztások között. Az „egyéb okokból” kiadott riasztások közé tartoznak például azok az esetek, amikor a szakember számára a szakma gyakorlását adminisztratív követelmények be nem tartása miatt függesztették fel. Bár az érdekelt felek nagyra értékelték ezt az intézkedést, néhányan további pontosítást kértek, amit az Európai Számvevőszék 2024. évi ellenőrzési jelentésében szereplő, e kérdésre vonatkozó ajánlás is felerősített. Erre válaszul a Bizottság útmutató dokumentumot készít és gyakorlati képzéseket tart az illetékes hatóságok számára a riasztások kategorizálásának tisztázása és a riasztásokkal kapcsolatban a tagállamok által felvetett egyéb gyakorlati kérdések kezelése érdekében.

---

⁴² Lásd a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum 8.1. fejezetét.

4.3. A képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerési rendszer frissítései

Az irányelv feltétel nélküli elismerésre jogosult szakmákra vonatkozó képzési minimumkövetelményeinek naprakészen tartása elengedhetetlen az EU-n belüli dinamikus és hatékony szakmai elismerési rendszer fenntartásához. 2013 óta a Bizottság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén aktualizálja ezeket a követelményeket annak biztosítása érdekében, hogy a feltétel nélküli elismerésre jogosult képesítések továbbra is Unió-szerte összhangban legyenek az általánosan elismert tudományos és műszaki fejlődéssel. Ez a folyamat elengedhetetlen a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fenntartásához, valamint a népegészség, a betegbiztonság és a szolgáltatásminőség megőrzéséhez, miközben biztosítja, hogy a feltétel nélküli elismerés továbbra is az aktuális szakmai realitásokat tükrözze, ne pedig elavult normákat.

A képzési minimumkövetelmények aktualizálásának folyamatát úgy alakították ki, hogy figyelembe vegye, hogy a jogi keretek és a tantervek Unió-szerte hogyan építik be a tudományos és műszaki fejlődést. Az irányelv tiszteletben tartja a nemzeti oktatási és képzési rendszerek autonómiáját és a képzési megközelítések sokféleségét az EU-ban. Célja a tagállami jogszabályok változásainak tükrözése és figyelembevétele, nem pedig a megfelelés kikényszerítése. Ezt úgy éri el, hogy meghatározza a határokon átnyúló feltétel nélküli elismeréshez szükséges képzési minimumkövetelményeket, miközben lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy sajátos szükségleteiknek és oktatási körülményeiknek megfelelően a területükön nyújtott oktatás és képzés céljából túllépjék vagy kiegészítsék ezeket a követelményeket. A frissítési folyamat technikai és tudományos értékeléseket foglal magában, amelyeket gyakran tanulmányok, szakértői konzultációk, valamint az érdekelt felek, például szakmai szövetségek, oktatási intézmények és a szakmai képesítések elismerésével foglalkozó koordinátorcsoporton keresztül tagállami szakértők észrevételei támasztanak alá.

A képzési minimumkövetelmények aktualizálásáról szóló megbeszélések gyakran összetettek és technikai jellegűek. Folyamatos egyensúlyt kell találni a mobilitásnak a közös szabvány elérhető szinten történő meghatározásával való elősegítése és annak biztosítása között, hogy az irányelvben foglalt képzési minimumkövetelmények tükrözzék a tagállamokban jelenleg általánosan elismert gyakorlatokat és technológiai fejlődést. A tudományos fejlődést egyensúlyba kell hozni a jogi stabilitással is, elkerülve a végrehajtást megnehezítő gyakori vagy zavaró változásokat.

Eddig az általános ápolói, a fogorvosi, a gyógyszerészi és az állatorvosi szakma tekintetében fogadtak el felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat a képzési

minimumkövetelmények tudományos és műszaki fejlődés alapján történő aktualizálása céljából. A Bizottság megbízást adott egy, a szülésznői szakmáról szóló tanulmány elkészítésére is. Következtetéseként a Bizottság általi értékelése alapján a szülésznők képzésére vonatkozó minimumkövetelmények is aktualizálhatók.

Ezenkívül a rendszerbe vetett kölcsönös bizalom megőrzéséhez elengedhetetlen a képzési minimumkövetelményeken alapuló feltétel nélküli elismerésben részesülő szakmai képesítéseket tanúsító okiratok jegyzékének rendszeres frissítése. Ezek a frissítések is felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén történnek, és a jegyzék minden egyes módosítását valamely tagállam IMI-értesítése váltja ki. Az irányelv értelmében a tagállamok kötelesek értesíteni a Bizottságot nemzeti jogi, közigazgatási és végrehajtási rendelkezéseik minden olyan változásáról, amely hatással van a feltétel nélküli elismerésben részesülő képesítéseket tanúsító okiratokra, és időben történő együttműködésük elengedhetetlen a rendszer hatékony működéséhez.

Eltérőek a vélemények azzal kapcsolatban, hogy a Bizottságnak az irányelv szerinti képzési minimumkövetelmények aktualizálására vonatkozó felhatalmazását ki kell-e terjeszteni. Egyes érdekelt felek szerint az irányelv felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén történő aktualizálásának meglévő lehetőségét ki kell terjeszteni a feltétel nélküli elismerési rendszer több elemére annak érdekében, hogy az még rugalmasabb és a változó körülményekre jobban reagáló legyen. Az e jelentést kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum további információkkal szolgál erről. Példákat hoz azokra a főbb elemekre (pl. az orvosi alapképzés időtartama) és technikai elemekre (pl. az orvosi szakterületek generikus nevei), amelyek nem tartoznak a Bizottság felhatalmazáson alapuló hatáskörébe. A Bizottság felhatalmazáson alapuló hatásköreinek esetleges kiterjesztésére vonatkozó kérdésre az érdekelt felek azt javasolták, hogy a technikai frissítésekre csak felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén összpontosítsanak, ugyanakkor őrizzék meg az alaptartalom stabilitását. A megkérdezettek többsége ellenezte a felhatalmazáson alapuló hatáskörök alkalmazását a lényeges elemek (például az orvosi alapképzés minimális időtartamának) felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén történő módosítása érdekében⁴³.

Külön kérdés, hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra épülő jelenlegi folyamat automatizálható-e. A képzési minimumkövetelmények aktualizálására

---

⁴³ A képzési minimumkövetelmények felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén történő aktualizálását támogató érdekelt felek érvként a rugalmasságot és az időszerűséget hozták fel, míg a szkeptikusabbak a normák stabilitásának és a tagállamok általi ellenőrzésnek a szükségességét hangsúlyozták. Az érdekelt feleknek a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok képzési minimumkövetelmények aktualizálása céljából történő alkalmazásával kapcsolatos álláspontjáról további információk a bizottsági szolgálati munkadokumentum 4.3. szakaszában található.

irányuló folyamat egy részének automatizálása nem mentes a kockázatoktól. A jogi keretet elvben módosítani lehetne annak érdekében, hogy a feltétel nélküli elismerés hatálya alá tartozó képesítéseket tanúsító új okiratokat, az ezeket kibocsátó intézmények neveit, a referencia-időpontokat stb. a tagállamok illetékes hatóságai automatikusan hozzáadhassák vagy módosíthassák anélkül, hogy az értesítéseket az IMI-n keresztül fel kellene dolgozni, konzultálni kellene a többi tagállammal, és felhatalmazáson alapuló bizottsági határozatokat kellene készíteni. Bár egy ilyen hipotetikus folyamat gyorsabb lenne, a jelenlegi rendszer számos kockázatot és hibát kiküszöböl. Ugyan a képzési minimumkövetelmények aktualizálásának jelenlegi módja jelentős erőforrásokat igényel, a beépített ellenőrzések és kontrollok, valamint az összes tagállam bevonása általában pozitív hatással van a kölcsönös bizalomra és a feltétel nélküli elismerési rendszerre való támaszkodásra. Ezért az erőfeszítések a jelenlegi belső folyamatok hatékonyságának javítására összpontosíthatnának azok teljes felváltása helyett.

5. Digitalizáció

E jelentés megállapításai számos olyan eljárási kihívásra világítanak rá, amelyek befolyásolják a szakmai elismerés hatékonyságát és felhasználóbarát jellegét.

Ezek a megállapítások az érdekelt felek visszajelzéseiben is tükröződnek, hiszen a magánszemélyek, a szakemberek, a vállalkozások és a segítségnyújtó központok következetesen összetett, hosszadalmas eljárásokról, egyes tagállamokban papíralapú követelményekről és az online kérelmezési eljárások közötti jelentős különbségekről számolnak be.

Az európai szakmai kártya (EPC) bevezetése előrelépést jelentett a digitalizáció felé azáltal, hogy uniós szintű elektronikus eljárást hozott létre a kérelmek benyújtására⁴⁴. A kérelmezők számára a fő előny az, hogy az eljárás egyszerűsített, gyorsabb⁴⁵ és átláthatóbb elektronikus eljárást kínál szakmai képesítésük másik uniós országban való elismertetéséhez. Az e jelentés keretében folytatott konzultációk szerint az illetékes hatóságok nagyra értékelik, hogy az eljárás csökkenti az adminisztratív átfedéseket, javítja az átláthatóságot, és felhasználóbarátabbá teszi az egész folyamatot, különösen a rendszeresen határokon átnyúlóan mozgó kérelmezők számára. Megerősíti továbbá az IMI-n keresztül folytatott közigazgatási együttműködést, elősegítve a hatóságok közötti hatékonyabb kommunikációt a képesítések vagy a foglalkozási viszony ellenőrzése során.

---

⁴⁴ Az európai szakmai kártyát eredetileg 2016-ban vezették be öt konkrét szabályozott szakma esetében, azzal a lehetőséggel, hogy a jövőben több szakmára is kiterjesszék.

⁴⁵ A bizottsági szolgálati munkadokumentumban vizsgált, az európai szakmai kártya hatálya alá eső mindkét szakma esetében a legtöbb tagállam arról számolt be, hogy az eljárás kevesebb mint egy hónapon belül lezárult (lásd a 6.1. szakaszt).

Az európai szakmai kártyának azonban vannak korlátai, amelyeket korunk digitális technológiai révén meg lehetne szüntetni. Egyes illetékes hatóságok arról számolnak be, hogy az európai szakmai kártya alkalmazása összetett és megterhelő lehet, olyan eljárási lépésekkel, amelyek nem mindig takarítanak meg időt a képzési minimumkövetelményeken alapuló standard elismerési rendszerhez vagy az általános rendszerhez képest. A technikai és interoperabilitási problémák (amelyek a tagállamok eltérő digitális érettségéhez kapcsolódnak) szintén akadályozzák a zökkenőmentes működést. További hátrány, hogy mind a szakemberek, mind a hatóságok körében alacsony a tudatosság, ami a lehetséges előnyök ellenére korlátozott felhasználást eredményez. Mivel az eljárás nem automatizálja vagy egyszerűsíti le a hitelesség megerősítésére vagy a dokumentumok minősítésére irányuló eljárásokat, ezek továbbra is olyan időigényesebb feladatok, amelyeket számos illetékes hatóságnak manuálisan kell elvégeznie.

A 2008-ban elindított IMI kulcsszerepet játszik az irányelv működésében. Megkönnyíti az illetékes hatóságok és a Bizottság közötti online információcserét és értesítéseket. Támogató platformként önmagában nem garantálja az időben történő reagálást, mivel továbbra is az illetékes nemzeti hatóságok adminisztratív tevékenységére támaszkodik. Az IMI folyamatai egyszerűek és Unió-szerte harmonizáltak. Bár lehetővé teszik a digitális dokumentumok benyújtását, még nem tartalmazzák automatizált ellenőrzési folyamatokat, amelyek a közelmúltbeli műszaki fejlesztések alapján már több országban rendelkezésre állhatnak. Bár számos tagállam ezzel párhuzamosan alternatív, nemzeti digitális benyújtási csatornákat kezdett kínálni, a visszajelzések azt mutatják, hogy a folyamatok továbbra is egyenetlenek, és számos tagállam továbbra is papíralapú dokumentumokra és bürokratikus folyamatokra támaszkodik.

Az európai szakmai kártyával és az IMI-vel kapcsolatos tapasztalatokra építve egy egységesebb digitális megközelítés segíthetne megerősíteni az irányelvet alátámasztó biztosítékokat és kölcsönös bizalmat, miközben javítaná a hatékonyságot, az átláthatóságot és a felhasználói élményt. Az érdekelt felek hangsúlyozták, hogy a jelenlegi jogi keret – bár elég rugalmas a fokozatos fejlesztésekhez – nem elég egyértelmű és ambiciózus ahhoz, hogy teljes mértékben ki lehessen aknázni a digitalizációban és az egyszerűsítésben rejlő lehetőségeket, és számos észrevétel szorgalmazta a digitális hitelesítő adatok erőteljesebb elismerését, a rendszerek közötti jobb interoperabilitást, egy központosított elektronikus platformot és a gyorsabb feldolgozást. A kérelmező szempontjából a teljes mértékben elektronikus és interoperábilis digitális elismerési eljárások egyszerűbbé, gyorsabbá és kiszámíthatóbbá tehetik az elismerési eljárásokat. Az illetékes hatóságok számára a digitalizáció növelheti a hatékonyságot, a következetességet és az adatok megbízhatóságát. Ezek az eszközök megőriznék az illetékes hatóságok végső

döntéshozatali felelősségét, miközben támogatnák a pontosságot és a hatékonyságot. A hatékony digitalizáció azonban a szabályozott szakmákra és az illetékes hatóságokra vonatkozó átfogó, naprakész információk rendelkezésre állásától függene, ami azt jelenti, hogy foglalkozni kell az információk következetességével kapcsolatos, a 3.1. pontban ismertetett problémákkal.

6. Következtetések

A szakmai képesítések Unión belüli kölcsönös elismerését szabályozó jogi keret általában jól működik. Egyértelmű jogalapot biztosít a mobilitáshoz, különösen az olyan erősen szabályozott és mobilis ágazatokban, mint az egészségügy, a mérnöki tudományok, az építészet és az oktatás. Közös szabályok meghatározásával az irányelv csökkentette a bizonytalanságot a más tagállamban munkát vállalni kívánó szakemberek számára, és strukturált elismerési eljárást biztosított a fogadó hatóságok számára, amint azt az érdekelt felek széles körben elismerték. 2020 és 2024 között mintegy 185 000 határozatot hoztak letelepedés céljából. A pozitív döntéseknek ez a mennyisége, amelyek közül több mint 140 000 olyan alapvető ágazatot érint, mint az egészségügy és az oktatás, azt mutatja, hogy az irányelv döntő mértékben támogatja a szakmai mobilitást az egységes piacon.

A rendszerbe vetett bizalom fenntartása kiemelkedő fontosságú. E bizalom fenntartásához elengedhetetlen a szigorú jogérvényesítés, a tudomány és a képzés terén a legújabb fejleményeket tükröző folyamatos frissítések, a rendszeres képzés, az iránymutatás, a tapasztalatcsere és az erős közigazgatási együttműködés. Ez a Bizottság és a tagállamok illetékes hatóságainak közös felelőssége. E bizalom fenntartása döntően függ a riasztási mechanizmusnak az olyan szakemberekre vonatkozó kritikus információk megosztására történő hatékony alkalmazásától is, akik kockázatot jelenthetnek a betegek és a kiskorúak biztonságára nézve.

Az irányelv rugalmasnak és a tagállamokban bekövetkezett új tudományos és képzési fejleményekre reagálnak bizonyult. A szabályozási keretbe beépített felhatalmazások lehetővé tették a képzési minimumkövetelmények és a szakmai címek jegyzékének aktualizálását anélkül, hogy teljes körű jogszabályi felülvizsgálatra lett volna szükség. Használatuk kiterjesztése gyorsabb frissítéseket tehet lehetővé. Mindazonáltal ezt egyensúlyba kell hozni a további egyszerűsítésre, a jogalkotási felügyeletre és az érdekelt felek bevonására irányuló törekvéssel a legitimitás és az elfogadás megőrzése érdekében.

Az egységes piacon belüli szakmai mobilitás még a hatályos jogi keret ellenére is akadályokba ütközik. Ezek némelyike a nemzeti szabályozási keretek közötti különbségeknek tudható be, és nem oldható meg kizárólag uniós szintű szabályozási intézkedésekkel. Bizonyos feltételek mellett azonban a feltétel nélküli elismerés

további szakmákra való kiterjesztése a közös képzési keretek révén életképes előrelépést jelenthet. Ezen a területen jelenleg is folyik a munka. Emellett továbbra is lehetőség van a kérelmezők következetes és megbízható tájékoztatásának javítására, valamint az elismerési eljárások célzott beavatkozások révén történő egyszerűsítésére és észszerűsítésére. A szakemberek tapasztalatai azt mutatják, hogy a hosszadalmas eljárások, az egyenlőtlen digitalizáció és a szigorú dokumentációs követelmények miatt az elismerés még mindig összetett és időigényes folyamat lehet.

A digitalizációban rejlő lehetőségek kiaknázása gyorsabbá és kevésbé nehézkesé teheti az elismerési folyamatokat. A digitális eszközök kiaknázása révén észszerűsíthetők az eljárások, csökkenthetők az adminisztratív terhek, és zökkenőmentes élmény biztosítható mind a kérelmezők, mind az illetékes hatóságok számára. A teljes mértékben elektronikus és interoperábilis eljárások – beleértve a biztonságos és géppel olvasható digitális hitelesítő adatok használatát is – lehetővé tehetik a képesítések azonnali ellenőrzését, és jelentősen csökkenthetik a feldolgozási időket a különböző elismerési rendszerekben mind a kérelmezők, mind az illetékes hatóságok számára. Ez a korszerűsítés, egyszerűsítés és jobb végrehajtás nemcsak a jelenlegi hatékonysági problémákat kezelné, hanem megnyitná az utat egy integráltabb és reagálóképesebb szakmai elismerési rendszer előtt az EU-n belül. Ez elengedhetetlen a mobil szakemberek számára a boldoguláshoz és az egységes piac előnyeinek kiaknázásához, a vállalkozások számára a szükséges tehetségekhez való hozzáféréshez, valamint az innováció terjedéséhez és a termelékenység növekedéséhez.